

2. VÁLASZTÁSI SZERVEK

2.1. Választási bizottságok

A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény értelmében a választások lebonyolítóit a választási szervek, melyeknek két típusa van: a választási bizottságok és a választási irodák. A Ve. II. fejezete tartalmazza a bizottságokra, míg a III. fejezete az irodákra vonatkozó rendelkezéseket.

2.2. A választási bizottságok

A választási bizottságok a választópolgárok független, kizárólag a törvénynek alárendelt szervei, amelyeknek elsődleges feladata a választási eredmény megállapítása, a választások tisztaságának, törvényességének biztosítása, a pártatlanság érvényesítése és szükség esetén a választás törvényes rendjének helyreállítása.

Az országgyűlési képviselő-választáson a következő választási bizottságok működnek:

- minden szavazóköri (országosan kb. 11 ezerben) szavazatszámoló bizottság (SZSZB) működik, az egy szavazókörral rendelkező településeken azonban a szavazatszámoló bizottság feladatait a helyi választási bizottság (HVB) látja el;
- a 106 egyéni választókerületben országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság (OEV) működik;
- valamint országos hatáskörrel és illetékességgel működik a Nemzeti Választási Bizottság (NVB).

A választási bizottságok választott és megbízott (delegált) tagokból állnak.

(Fontos eltérés a korábbi szabályozástól, hogy TVB-k, területi választási bizottságok nem működnek az országgyűlési választásokon.)

2.2.1. A választási bizottságok választott tagjai

A szavazatszámoló bizottság legalább öt tagból áll. A **szavazatszámoló bizottságnak három választott tagja** van. A három választott tagot és a szükséges számú pótagot a települési önkormányzat képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, legkésőbb a szavazás napja előtti huszadik napon választja meg. A választott tagok személyére a helyi választási iroda vezetője tesz indítványt. Az indítványról a testület egy szavazással dönt, az iroda vezetőjének indítványához a testület kötve van, ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be.

A szavazatszámoló bizottság tagjait és a pótagokat települési szinten kell megválasztani.

Ha a szavazatszámoló bizottság tagjainak megválasztására határidőben nem kerül sor, a szavazatszámoló bizottság tagjait a helyi választási iroda vezetőjének indítványára az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel – haladéktalanul megbízza. (A jegyzőkönyvi döntésről, mint új jogintézményről a későbbiekben részletesen szó lesz.)

(A korábbi szabályozástól eltér, hogy a Ve. nem részletezi a megválasztás elmaradásának indokait, egyszerűen a választás elmaradásának tényéhez köti az OEV döntését.)

Ha a szavazás napján az SZSZB – az egy szavazókörral rendelkező településen a HVB – munkájában részt vevő tagok száma kevesebb, mint öt, a helyi választási iroda vezetője a pótagok közül a bizottságot kiegészíti. Ha ilyen módon nincs lehetőség a bizottság kiegészítésére, akkor arról a területi választási iroda vezetője gondoskodik más település szavazatszámoló bizottsági pótagjának megbízásával. Fontos megjegyezni, hogy a Ve. „a munkájában részt vevő tagok” kifejezést használja, tehát nem az SZSZB tagjainak számát kell figyelni, hanem azt, hogy ténylegesen hányan látják el a tevékenységet.

A HVB az egy szavazókörs településeken legalább 5 tagból áll. A HVB-nek 5 választott tagja van, akiket (a szükséges számú pótagokkal együtt) a települési önkormányzat képviselő-

testülete az előző általános önkormányzati választást megelőzően választott meg, és megbízatásuk a 2014-es önkormányzati általános választásra során megválasztott új HVB alakuló üléséig tart. (A 2014-es önkormányzati választásokra már új szabályok alapján kell megválasztani a HVB-t. De erről, majd abban a füzetben.)

Az OEVB legalább 3 tagból áll. Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság három tagját és legalább két póttagot az országgyűlési egyéni választókerület székhelye szerinti település képviselő-testülete az országgyűlési képviselők általános választásának kitűzését követően, **legkésőbb a szavazás napja előtti negyvenkettedik napon választja meg**; személyükre az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetője tesz indítványt. Itt is érvényesek azok az előírások, hogy **az indítványról a testület egy szavazással dönt, az iroda vezetőjének indítványához a testület kötve van, ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be.**

Az OEVB esetében is előfordulhat, hogy az országgyűlési egyéni választókerület székhelye szerinti település képviselő-testülete határidőben nem választja meg a bizottság tagjait. Ilyen esetben, az országgyűlési egyéni választókerületi választási iroda vezetőjének indítványára a Nemzeti Választási Bizottság – jegyzőkönyvbe foglalt döntéssel – haladéktalanul megbízza a tagokat.

A Ve. jelentős változásokat vezetett be a legfelsőbb szinten működő választási bizottság tekintetében. Elnevezését Nemzeti Választási Bizottságra változtatta, melynek hét tagját és három póttagját a köztársasági elnök javaslatára az Országgyűlés kilenc évre választja. A választáshoz a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Eredménytelen szavazás esetén újabb szavazást kell tartani, aminek eredményességéhez szintén kétharmados szavazati arány szükséges. Ha a második szavazás sem vezet eredményre, akkor a jelen lévő országgyűlési képviselők több mint felének szavazata szükséges. A második és további szavazásra a köztársasági elnök új jelölteket javasolhat. Az Országgyűlést is kötik azok a szabályok, hogy a javaslatról egy szavazással dönt, a köztársasági elnök indítványához kötve van, és ahhoz módosító indítvány nem nyújtható be, azonban a második és további szavazásra a köztársasági elnök új jelölteket javasolhat.

Az új szabályok alapján az NVB választott tagjainak megbízatása elválik a választási ciklusoktól, az NVB választására legközelebb 2022-ben kerül sor.

Az NVB tagjaira vonatkozó új előírás, hogy a Bizottság választott tagja – az általános előírásokon túl – csak olyan választópolgár lehet, aki jogi egyetemi diplomával rendelkezik.

A szavazatszámoló és a helyi választási bizottság választott tagja csak a településen, az országgyűlési egyéni választókerület választási bizottságának tagja csak az országgyűlési egyéni választókerületben, míg a Nemzeti Választási Bizottság tagja csak Magyarországon lakcímmel rendelkező, a központi névjegyzékben szereplő választópolgár lehet.

2.2.2. Delegálás a választási bizottságokba

A választási bizottságoknak – a választott tagokon felüli – további egy-egy tagját a választókerületben jelöltet, illetve listát állító jelölő szervezet, valamint a választókerületben induló független jelölt bízza meg. **Az SZSZB-be**, illetve az egy szavazóköri településen a HVB-be **két** tag megbízására van lehetőség.

A fentiek szerint megbízott tagot delegálhat:

- az SZSZB-be 2-2 tagot az egyéni képviselőjelöltet, illetve a listát állító jelölő szervezet (ideértve a nemzetiségi önkormányzatot is), továbbá a független jelölt,
- az OEVB-be 1-1 tagot az egyéni képviselőjelöltet állító jelölő szervezet, illetőleg a független jelölt,
- az NVB-be 1-1 tagot az országos listát állító jelölő szervezet, ideértve a nemzetiségi önkormányzatot is.